

An © 2014 Gannas

Gorsedh Pennryn

A-gledh: ottomma nebes skeusennow a-dhiworth an Orsedh yn Pennryn, mis-Gwynngala 2013, dasskrifys a-dhiworth gwiasva an Orsedh.

Gwell es hemma, y hyllir prena lemmyn dividi an solempnita oll, 100 mynsenn, 16 chaptra, a-dhiworth 3 elin kamera. An kost yw namoy es £7.00 ha synsys ynno lythyerdoll (rag Europa £8.50 ha rannow erell an bys £9.50).

Dannvon dhe Keith ha Barbara Shaw, Clitters House, Kelliwik (*Callington*), Kernow PL17 8HP.

**An Gannas niver
445 mis-Genver
2014 dyllys gans ©
Kowethas an Yeth
Kernewek ISSN
1469 705X**

Lyther dhe Stenador

**gans Tim Saunders:
Niver 5**

Y'n jeves diw Stat an Stenoryon ha'n Geverangoryon¹ ytho gwir ha galloes gweythres herwydh dew is, sev a dus yn pobel, po a dus dre gannasow. Y kyv an Stenoryon ytho gwruthyl lagha pone yow ragleva a'ga farth aga honan, poneyl dre gannasow henwys Stenadoryon. An Geverangoryon dhana a gyv gwruthyl lagha poneyl ow kweythresa dre gannasow henwys Gweresadoryon². An Stenadoryon ha'n Weresadoryon war-barth yw Senedh Kernow, yn unn berthi gwir ha galloes gwruthyl lagha a-barth pobel Kernow.

Herwydh dew is y fydh dewisys an Stenadoryon, sev yn etholansow pod re vayn komposek. Yn etholansow ytho, y fydh an Stenoryon owth etholi an Stenadoryon, ha'n Geverangoryon owth etholi an Weresadoryon. Yn maynow komposek dhana y fydh an Stenoryon ow pysi burjesow trevow diblans a dhewis Stenadoryon, hag y fydh an Geverangoryon ow pysi an Stenadoryon a dhewis Gweresadoryon. Bosvenegh, Lostwydhyel, Lyskerrys, Sen Austol, Truru, Hellys ha Pennsans yw an trevow a gyv de ywwys Stenadoryon. An peswar Stenador warn ugens yn kuntellys war-barth a gyv dewis Gweresadoryon.

An Gwalader a'n jeves gwir ha galloes yn-dann an lagha ytho

gweythresa ha gonis agan laghys ni. Pobel Kernow yw Sovran, ha servyas an bobel yth yw an Gwalader. Yma keffrys yn-dann agan laghys ni an Kemmyn, sev kuntell efan tir ha dor, pyth ha da, rag mentena an Gwalader yn y ober ev: ott y wober hwel. Mar ny vydh gwrys an hwel na, ny vydh densilys an gober.

Ryb an Senedh ha'n Gwalader yma an Gwarthevyas ha'n vreusysi oll rag meneges an lagha ha ri an breusyansow. War an Gwalader ha'y soedhogyon yma dever soedha an vreusysi, hag y hwra an re na gwitha gavel y'ga soedhow y'ga honvesashyon da ha'ga galloes a-vas. Yn achesonow diblans herwydh breuslys ha herwydh mater, y fydh reythgor yn rann a'n trial a-barth dhe'n vreusysi. Y'n jevydh agan breuslysyow ni danjer war bub person, pub mater, pub negys ha pub tray n Kernow.

Yn oberow oll agan laghys ni, kewera dever ha diwalla gwiryow a vern dres eghenn. Mar ny wra an dus a vern kewerea deverow ha diwalla gwiryow, y fydh res gorthri³ y'ga leow i neb a vynn gul hemma. Ott prag yma moy es unn gis soedha Gwalader ha dewsi eseli an Senedh. Y kevir hag y res gorthri tus yn konversashyon da rag diwalla⁴ agan gwiryow. Res porres gweythresa ha gonis agan laghys: ny'n jeves nagonan vyth gwitha gavel yn soedh mar ny vynn kewara deverow.

(dhe besya)

¹ **Keveangor + yon**, *Commoner*

² **Gweresador + yon**, *Assistant*

³ **gorthri**, *to substitute* (gorth + ri)

⁴ **diwalla**, *to defend* (di+²gwall+a)

Kesstrif Englyn

Ottomma kesstrifow nowydh dhywgh hwi neb a gar gwersyow koeth! Y tallathas agan prydydhon ni gwia englynion nans yw moy es mil vlydhen, ha ny hedhsons i hwath. Y'gas galwav a wres kolonn dhe ombrofa yn kever onan kyn fe a dri a vusurow englyn sev Teyrlinenn, Teyrlinenn Vaghek, po Besontenn. Po skrifewgh dhe Kesstrif Eglynion, 17 Spernen Close, Chy an Gweal, Porth Ia TR26 2QT po ebostya dhe:

striveglynporthia@gmail.com

rag an manylyon leun.

Dewis titlow ha materow dhe'n kesstrif ma yw:

1. Bre Kammbroonn
2. Gwylan Gwavas (Brenda Wooton)
3. An Pinta Kynsa

Ynys Pedrevan derivys gans Lilian James

Lilian a ros areth yn 2005 a-dro dhe Mary Phillips Watson, selys war lyver henwys *Lizard Island* (Ynys Pedrevan) gans Jillian Robertson. An hwedhel ma re beu treyls yn Kernewek gans Lilian ha'gan towl yw dyllo an keth istori avel kevres dres an misyow a syw.

Demmedhyans hag Ynys Pedrevan

Mary a worras blydhen arall war hy bloedh hag ytho nysn o res dhedhi govynn orth hy thas ri kummyas dhe dhemedhi. Mary ha Robert a veu demmedhys dhe'n 30ens a vis-Me 1880

dhe Eglos Krist Cooktown yn drehevians byghan gwrys a brenn. Kepar ha krowji bras o ha pur dhihaval dhe Eglosniwlin yn Kernow.

Peswar dydh wosa an demmedhyans, Kapten Watson, Mary ha'y hwoer Karrie eth dhe Ynys Pedrevan, henwys gans Kapten Cook drefenn bos lies pedrevan monitor ena. Karries a drigas ena hwegh mis gans Mary.

Res o dhe Mary kemmeres ugens yar, deg hos ha dew hogh gensi dhe'n ynys.

Ha'n skath ow trehedhes an ynys, koweth Robert, Peder Fuller y hanow, a vetyas gansa mes an dhew dhen chinek a wortas mes a wolok, hag yn skeus an gwydh mebyon enesik a viras orth an venyn ow tos dhe Ynys Pedrevan.

Drehevians pur grev o an chi gwrys gans meyn growan glenys war-barth gans lim, ha'n to o gorherys gans sowl.

Yth esa mostedhes war an leuryow ha travyth arbennik rag Mary mes ha hi ow kerdhes dres an chi ma, hi a omglewas leun a gres. Hemm o hy chi ha lowen o hi ena.

Kormoran ha'n Kylgh a Yowynkneth

*gans Steve Penhaligon ha John Prowse
Rann 2*

Gwel 4. Chi Rupert hag Endellion. Endellion a sev a-rag an oeles.

(Kormoran a enter yn unn boenya, ow kwevya an testskrif a-ugh y benn. Pur yntanys yw ev.)

Kormoran: Ott! Ott! Endellion!

Endellion: Kormoran! Pyth eus genes?

Kormoran: Ott, ow heresik. Bardh ov!

Endellion: Bardh? Fatell?

(Kormoran a dhiskwa dhedhi an testskrif.)

Kormoran: Mir orth an testskrif ma. A nyns yw splann? Bardh an Orsedh Amerika ov!

Endellion: Mes Kernow osta. Fatell wruss'ta dos ha bos Bardh an Orsedh Amerika?

Kormoran: Sempel. My a beas ugens peuns.

Endellion: Ugens peuns?

Kormoran: Yn hwir. Ha drefenn ow bos Bardh an Orsedh Amerika, Bardh an Orsedh Kernow ov ynwedh. Lemmyn ni a yll demmedhi.

Endellion: Ah, kuv kolonn!

(I a stroeth an eyl dh'y gila. Rupert a enter a-dryv. An woslowysi a arm 'Bou, hiss', h.e.)

Rupert: Pyth yw hemma? Gorr hi yn-nans. Kerens Endellion a dhifennas orti dhe dhemmedhi gans denvyth saw bardh an Orsedh. Nyns yw berdh fyllys wolkomm omma.

Kormoran: Mes my ow honan bardh an Orsedh ov! Ott!

(Kormoran a dhiskwa dhodho an testskrif. Rupert a'n kemmer. Ev a'n lenn.)

Rupert: Hmm. 'Kesva an Taves Kernewek a'n Statys Unys. Hemm yw dhe desta Kormoran Pennelli dhe seweni y'n apposyans a'n peswora gradh. Hav, dew vil hag unnek. Sinys Morin, Skrifennyades an Gesva Apposyansow.' Ha! Ha! Fug yw.

Kormoran: Pyth?!

Rupert: An testskrif ma fugyans yw. Ott!

Mir orth an prynt byghan a-woeles anodho. Yma ena trelyans peswora studh hag a via trelyans pympes studh! Ny wra Kesva Apposyansow gwiryon gul kammskrif a'n par na.

Kormoran: Ogh, tru! Nyns ov vy bardh gwir! Ogh, Endellion, ny allav vy demmedhi genes. Ogh, Endellion! Ogh, ow ugens peuns!

(Kormoran a gwit yn unn boenya, ow talghenna y benn yn desper. Endellion a dhagrew.)

Rupert: *(dhe Endellion)* Ogh, bydh kosel, ow hwegynn. Dell re leveris kyns, nyns yw Kormoran wordhi ahanas. Nyns yw ev den jenty! – y das-gwynn kowr gokki o, neb a ownekhi an havysi ow kodriga Karrek Loes yn Koes!

Endellion: Mes my a'n kar, ewnter...

Rupert: Deus, ow heyjik, porth kov a'th ambos na wre'ta demmedhi gans denvyth marnas bardh an Orsedh.

Endellion: My a berth kov.

Rupert: Wel, bardh a vri ov. Ha'th kerens a'm kara dres eghenn.

Endellion: Pyth esosta ow leverel?

Rupert: Demmedh genev, ow heresik.

Endellion: Pyth? Mar reudh ha skwith ov, ny allav vy tybi ewn.

Rupert: My a'm beus meur a vona y'n arghantti...

Endellion: Wel...martesen...

Rupert: Splann! My a vynn ordena kevywi dhe Norvys Berdh a-vorow, le may hyllyn ni derivas agan ambos demmedhyans.

(Endellion a gwit yn trist. Rupert a gwit yn trygh.)

Gwel 5. Norvys Berdh.

Pubonan. Kormoran yn-dann gel.

(Pubonan a gews war-barth yn kettermyn.)

Den: Pandr'a hwer?

Benyn: Ny wonn, yn kewar. Mester Meurdrog a elwis dhe bubonan dos omma hedhyw rag kevywi.

(Rupert a bas)

Rupert: A Gowetha, wolkomm owgh hwi oll hedhyw dhe'n kevywi byghan ma. My a wayt hwi dhe omlowenhe fest yn ta.

Pubonan: Houra!

Rupert: Hedhyw, hwi a yll gul devnydh a'n delitys Norvys Berdh heb kost. My a wra pe pup-tra.

Pubonan: Houra!

Rupert: Hemm yw dydh arbennik ragov vy. De, yth ambosas Endellion demmedhi genev ha my a vynnas ranna an nowodhow da genowgh hwi oll.

Pubonan: Houra!

(Endellion a dhalleth oela yn ughel)

Pubonan: *(yn farth)* Oh!

Rupert: Ott. Ow heresik a dhagrew gans lowena!

Pubonan: *(yn fleudh)* Ah!

(Enter Peder, Morin ha'n Boekka)

Rupert: Pyth a wrewgh hwi omma!

Peder: Ni a dhre nowodhow meur dhe les.

Boekka: Ottomma Morin. Skrifennyades an apposyansow ha Bardhes a vri.

(Pubonan a ombleg)

Pubonan: Hayl, Morin, Skrifennyades an Apposyansow!

Rupert: Ny rov gwelenn-gala a henna. Hedhyw y hwrav vy demmedhi gans Endellion .

Endellion: Waaaa!

Morin: Ny redh ta gwelenn-gala a'n skrifennyades an apposyansow! Py par bardh osta?

Rupert: Mes, mes...

Morin: Taw taves, bardhik byghan. My a gews. Gans gweres ow howetha, Peder ha'n Boekka, my a hwithras an paper apposyans Kormoran.

Rupert: My...

Morin: Shh! Hag apert yw dhymm nebonan dhe vellya gans sywyans an apposyansow.

Pubonan: Oh!

Morin: Ny wrug Kormoran fyllel an apposyans. Paper splann o! An hwithrer a ros dhodho kans kansrann ha pypm drefenn bos y worthybow mar gonnyk.

(Enter Kormoran)

Pubonan: Ah!

Kormoran: My a'n godhva!

Rupert: Ty! A lavesydh ta dehweles omma wosa gul fayntys dha vos bardh?

Morin: My a wrug leverel dhis synsi dha glapp! Gwir yw Kormoran dhe gammwul mes ni a av dhodho. Ha, moy dhe les es henna, Endellion a'n kar. Duw a woer prag. *(poves byghan)* Kormoran a wra dos ha bos bardh dhe'n nessa Gorsedh!

Pubonan: Houra!

(Endellion a boen dhe Gormoran)

Kormoran hag Endellion: Ow melder!

(I a stroeth an eyl y gila)

Endellion: Ty a leveris nebonan dhe janjya sywyans an apposyansow. A wre'ta aswonn piw a wrug yndella?

Peder: Yma system diogeledh nowydh yn soedhva Morin y'n eur ma ha pan wrussyn ni hwithra an snodow, ni a welas den yowynk entra ha mellya gans an paperyow apposyans.

Endellion: Piw o ev?

Boekka: Ni a wrug y weles yn kler, mes ny'n aswonnsyn.

Peder: Kevrin yw.

Kormoran: Mes sur owgh hwi? My a wra dos ha bos Bardh?

Morin: Sur on ni.

Rupert: Sur? Sur? Nyns ov vy sur. Ty a wrug hyga, toella, gowleverel ha kastya Endellion, benyn a gerydh. (*powes byghan*) Gorta pols – a vynn'ta oberi ragov vy?

Kormoran: Na vynnnav. Nevra. Ny wrug vy kastya Endellion. Kastyes en vy gans Bardh Amerika neb a werthas dhymm testskrif fug omma yn Norvys Berdh.

Rupert: Ny wre'ta dos ha bos Bardh! Nyns osta worthi!

(Rupert a omsett orth Kormoran. Wosa omladh berr Kormoran a herdh Rupert dres an Kylgh a Yowynkneth. Rupert yw chanjyes dhe dhen yowynk. Aswonnsyn yw gans Morin, Peder, an Boekka ha Kormoran)

Morin: Henn yw an den a welsyn ni y'n snodow diogeledh.

Kormoran: Henn yw an den a wrug gwertha dhymm an testskrif fug!

Peder: An keth den yns i!

Boekka: Rupert yns i oll!

(Pubonan a arm yn ughel ha helghya Rupert a-ves. Exit pursywyes gans den berr(!). An re erell a syw marnas Kormoran, Endellion, Morin, Peder, An Boekka, Hikka ha Kowrikka)

Kormoran: A Endellion, a yll'ta gava dhymm?

Endellion: Gallav, sur. Mes res yw dhyn ni grassa agan kowetha vrav neb a wrug dismygi an kevrin ha sawya dha

hanow da.

Kormoran: Yn sur, yn sur. Meur ras bras dhywgh hwi oll. My a wayt hwi dhe dhos dh'agan demmedhyans – ha dhe'n Orsedh pan vydhav vy Bardh wostiwedh.

Peub: Ni a'n gwra.

Kormoran: Endellion!

Endellion: Kormoran!

(Exeunt Kormoran hag Endellion, dorn ha dorn an eyl y gila)

(Exeunt omnes marnas Hikka ha Kowrikka ow lagatta orth an Kylgh a Yowynkneth. I a vir an eyl orth y gila ha tremena dres an Kylgh. Chanjyes dhe dus yowynk yns.)

Kowrikka ha Hikka: Nadelik lowen!
(Exeunt yn unn hwerthin)

Fin

Lyther a Alban

a-dhiworth Yowann Byghan

(agan kesskrifer arbennik albanek)

Gorladhva Glencoe

Myttinweyth a-varr an 13ves mis Hwevrer 1692, gorladhva a gemmeras le yn Ughlediryow Alban, ha kovhes yw an hwarvos ma bys y'n jydh hedhyw. Hanow Gàidhlig an hwarvos

yw *Mort Ghlinne Comhann*, henn yw Gornadhva Glencoe.

Yn tri threveglos byghan an glynn - Invercoe, Inverrigan hag Achnacon - lies teylu an *clann Dhòmnaill* (kordh MacDonald) re ros ostyans dhe neb 120 souder an troeslu Argyll, ha *Raibeart Caimbeul* (Robert Campbell) aga haptan. Ny wodhya vytholl an teyluyow bos towl erbynn an kordh MacDonald hag arghadowyow gans an soudoryon dhe ladha pub huni oll, den, benyn ha flogh, an nessa myttin. Dres an gorthugher, an teyluyow a ros boes dhedha, ha korev, ha gwin rag an soedhogyon. Yn lies dyji, i a waria kartennow, ha kana hag omjerya warbarth. Dell o an us y'n Ughlediryow y'n dydhyow na, an ostys a ros an gweliow da (gweliow kala' a-der gweliow pluv) ha'n tylleryow-goska toemm dh'aga gwestoryon.

Byttegyns, dhe bymp eur myttinweyth poran ternos, hag ynn unn sywya arghadow Kaptan Campbell, an soudoryon a omsevys ha ladha aga ostys. I a ladhas 38 den a-dhistowgh, kyns kowleski an dyjiow ha'n skiberyow. Dew-ugens benyn ha flogh a verwis ynwedh a-wosa, dre dhivoetter.

Acheson gwir an worladhva ma o ter an Myghtern Wella III yn Pow Sows orth li lelder a-dhiworth kordhow an Ughlediryow, ytho kovhes yw avel defens albanek (an teyluyow MacDonald) erbynn drogoberow an Sowson. Mes ynwedh, dres lies kansblydhen an ladhva re beu kovhes avel hager-ober gwrys gans an *clann Caimbeul* (Campbell) erbynn an *clann*

Dhòmnaill. Ober fell ha hager o heb dowt vyth: nyns esa arvow dhe'n dus MacDonald (yth esa brassa niver anedha ow koska), lies benyn ha lies flogh ankablus a verwis, ha – martesen kyns oll – an soudoryon Campbell a dorras rewlys anskrifys koth keltek yn kever ostyans. Ny vern pyth re beu ewnder po kammow an li lelder ha galow Myghtern Wella III erbynn Myghtern Jamys II, yth o trayturi fell ha hager. Bys y'n dydhow ma, an 13 mis Hwevrer pub blydhen, skorrenn *clann Dhòmnaill* Edinburgh a worr garlont war ven-kov an gornadhva, ha tus an kordh a dheu a-dhiworth pub korn an bys dhe'n solempnita. Hwath y'n jydh ma, arwoedh an Clachaig Inn dhe Glencoe a lever: '*No Hawkens or Campbells*' ('Difennys dhe Wikoryon ha dhe dus Campbell').

Servis Eglos dydhyas avisys

An Revrond Jane Kneebone a dhannon kedhlow a-dro dhe servis a dheu:

an 5es a-vis Genver, Eglos an Bluw Lanastyli, Servis Stoel.

Pella derivadow a-dhiworth:

Rev Jane Kneebone

☎ 01637 873135

☎ 07966 703924

janekneebone@gmail.com

Derivas Kuntelles gans Ken George

*Towards a Cornish
Language Research Unit*
synsys yn Kollji Kambronn, an 6ves
mis-Kevardhu 2013

An kuntelles ma a veu synsys ha ledys gans Rhisiart Tal-e-bot. A-dro dhe ugens den a dheuth.

Pymp a'n arethow a veu gwrys dre *Skype*. Seulabrys ny garen vy tybyans a wul kuntelles dre dhaffar a'n par na. Gwell o genev may fe kuntellys an gowsoryon aga honan yn unn tyller. Mes res yw avowa bos *Skype* pur dha rag gul keskows iselgostek. Ni a ylli gweles an kowser yn fenester vyghan, ha pan veu edhomm chanjya an skeusenn, an kowser a wovynnas orth Rhisiart, hag y feu gwrys. Ynwedh yth o es klewes an kowser, ha gul govynnow a-wosa.

An kynsa areth a veu gwrys gans Zsuzsanna Renkó-Michelsén, diworth Pennskol Helsinki. Hi re wrussa govynnek diworth tus a wra, po a wrug, sevel aga fleghes dhe gewsel Kernewek, ha hi a dhiskwedhas an sywyansow. Kyn na wrug hi govynn diworth an gerens a-dro dhe skolyow, lies anedha a venegas Kernewek yn skol. Mes ny yllir dassevel Kernewek dre hy gorra yn skolyow hepken.

Ow sywya hemma, y hwsolowsyn orth Emilie Champlaud hag orth Esther Johns, re beu owth oberi yn fen gans Movyans Skolyow Meythrin. I a dhiskwedhas fylmow berr a fleghesigow ow kewel hag ow kana yn

Kernewek yn skol. Ny gar an dhyskadoresow na gul devnydh a eryow negedhek; i a vynn gwitha ayrgylgh prest poesedhek y'n skol.

Ena Jenefer Lowe a gewsis; avel tus erell, ny's tevia saw avisysan berr a'n kuntelles. Byttegyns yth esa gensi meur a daklow dhe dherivas; hi a dhiskwedhas sywyansow an hwithrans diwettha a-dro dhe studh an taves. 799 den a worthybis dh'y govynnek, hag yma moy a dus yowynk kemmerys gans Kernewek ages kyns (arwoedh dha), lies ow kul devnydh a 'media sosial'.

Wosa powes, y hwelsyn Davydh Hicks ow kewel diworth Brussels. Ev a gewsis yn es, heb notennow, ow tiplegya bos EBLUL (Burow Europek rag Yethow Nebes Kewsys) lemmyn marow, hag yn y le yma ELEN (*European Language Equality Network*), hag yw kreffa. Yma 42 yeth vyghan yn 21 stat yn Europa. An dowlenn Erasmus, rag keschanj a studhyoryon yn Europa, re beu krevhes. Davydh o pur boesedhek a-dro dhe dermyn a dheu rag Kernewek.

Pan assayas Rhisiart kestava orth Neil Kennedy, benyn a worthybis dhe leverel bos Neil klav, ha dannvenys dhe'n klavji. Ytho ny allas ev gul y areth.

Gary Tregidga yw kevarwoedher nowydh an Fondyans Studhyansow Kernewek, yn le Philip Payton. Nyns o marnas y nessa dydh y'n soedh. Ev a gewsis a'y dowlennow rag an Fondyans. Yn mysk ken daklow, ev a vynn gul hwithrans a-dro dhe Gernewek ynter 1850 ha 1900, ow

mires orth ober tus avel W.S.Lach-Szyrma.

Dre gummyas an kollji, yth esa profys dhyn li, ha der an termyn na y hwrussyn klappya, re yn Sowsnek, re yn Kernewek, a-dro dhe'n materyow a vern.

Dohajydhweyth a dhallathas gans Jesse Harasta, neb a gewsis diworth Pennskol Syracuse yn Stat Evrek Nowydh. Ev re wrussa keswel gans pypm den yn Kernow, ha govynn diworta a-dro dh'aga hernewekter, hag a-dro dhe'n taves Kernewek. Dell yw usys, yn hwithransow a'n par ma, an dus a drig heb bos henwys; ytho marth o genev pan wrug Jesse aga henwel: Dee Brotherton, Julie Tamblin (esa y'n stevell, ow koslowes!), Mina Dresser, Martyn Whitford, hag Adrian Rodda. Savle puphuni war-tu Kernow ha'n yeth o tamm dihaval.

Ena yth esa kowser diworth Kaliforni, Morgan Sleeper y hanow. Mes nys esa ow koska; kynth o hwegh eur myttin ragdho, yth o difun ha parys dhe gewsel. Ev a dhiskwedhas yn funys ass yw poesek ilow a bup sort yn dasserghyans an taves Kernewek; meur dhe les o henna. Ev a leveris bos Radyo an Gernewegva poesek dhe dus pell diworth Kernow.

An gowsores diwettha o Elisabeth Alber, diworth Tyrol Deghow. Hi a gewsis dre vras a-dro dhe yethow byghan ha'n lagha. Gwiryow yethek yw dihaval a'n eyl bro dh'y ben. Yma Kernewek yn-dann an Chartour rag Yethow Byghan, mes y fia talvosek ynwedh kavoes Kernow gwithys yn-dann *Framework Convention for the*

Protection of National Minorities.

Spit dhe titel an kuntelles, nys esa meur a gows yn kever sevel unnas rag gul hwithransow akademek. Tus a grysi y fia tybyans da, mes y fia drog rag unn bagas y wul y honan heb kewsel gans an re erell. Sur ov y hyll an Gesva gwari rann vras omma.

Nawbedrek

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a moy es 3 lytherenn a yll'ta kavoes, res yw dhis devnydhya pub lytherenn unnweyth yn pub ger ha res yw dhis devnydhya an lytherenn yn kres an pedrek yn pub ger.

I	S	R
A	H	H
N	W	T

Gorthyp mis-Kevardhu: **toellores**

**Kesva an Taves
Dyllansow Nowydh**

1. An Pentatewgh, po Pypm Lyver an Lagha

An lyver a vri ma yw dyllys avel kamm bras war-tu ha Testament Koth kowal. An kynsa pypm lyver a'n Bibel yns i, treyls yn Kernewek gans an yethoryon a syw: Jenesis & Levitikus gans Ray Edwards tremenys, Eksodus & Niverow gans Graham Sandercock ha Dewteronomi gans Andrew Daw.

An ger Pentatewgh a'n jeves gwreydhennow grek hag a styr 'pypm

rolskrif', hag yn Ebrew henwys yns 'Tora', a styr 'lagha' po 'dyskans'. Ynna yma dramm ledan a istori, owth ystynna dhiworth gwrians an bys, bys dhe'n termyn may feu mebyon Ysrael yn plenys Moab, war dreudhow tremena dres an Yordan dhe Kanan, wosa blydhnyow pals ow kwandra y'n gwylvos.

Godhon meur ras dhe'n drelyoryon ha, kyns oll, dhe'n Kesordenor Keith Syed, neb re wrug kemmys a ober ow chekky a trelyansow erbynn an mammskrifow yn yeth pynag a ve, keffrys ha lyvrow akademek studhyansow biblek, rag askorra tekst kernewek gwella galles.

Y hyllir prena an titel ma dhiworth Gwerthow an Kowethas ha'n Gesva, gwerthpris £17.99 + £3.00 lytherdoll ha maylyer. viii/246 folenn ISBN 978-1-908965-01-1.

2. Henwyn-tyller Pennrynn ha'y Ranndir gans Pol Hodge

Dres nebes blydhnyow an Gesva a bareus lyvrik a-dro dhe henwyn-tyller an dre po ranndir may hwer solempnita an Orsedh mis Gwynngala. An nowyttha dyllans y'n kevres a dhiskwedh Pennrynn, le may hwarva an Orsedh hevlyna, hag y syns ynno brassa rann a'n henwyn-tyller leel gans furvow istorek ha profya styryow anedha magata. Lytherennans arnowydh yma keffrys. Awos bos Pennrynn savla Kollji Glasnedh, a dheskrif Pol avel 'kresva' an taves kernewek, yma ynwedh styryans a'n lyenn yn Kernewek kemmynnys dhyn a'n Oesow Kres.

Y hyllir prena an titel ma dhiworth

Gwerthow an Kowethas ha'n Gesva (manylyon a-woeles), gwerthpris: £3.00 + £1.00 lytherdoll ha maylyer. 44 folenn

ISBN: KK 978-1-908965-04-2

Gwerthow: ☎ 01736 811083
Ebost: kowethas@hotmail.co.uk

**Kowethas an Yeth Kernewek:
Nowodhow
a-dhiworth Peder Burton**

Bodhogyon an Kowethas ha my re beu owth oberi pella yn An Hay, ha niver da a sewyansow posedhek re hwarva:

~ Diwotti Arvow an Sportyas re erghis nebes arwodhow diwyethek a wra kollenwel hwarvos Solempnyans an Ragdres yw restrys rag an 26^{ves} a vis Hedra gorthugherweyth y'n diwotti.

~ Ni re ros trelyansow dhe Worheror Mebel Roy Kemp may hallo nowedhi y wiasva.

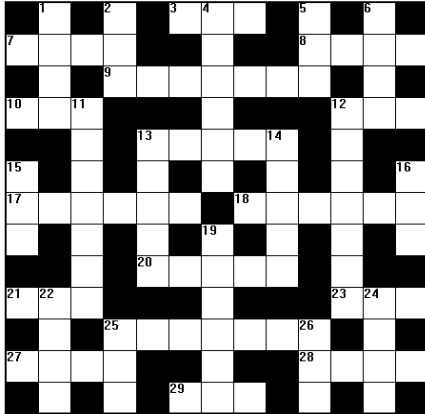
~ Popti Warrens re askorras skrisell dennvosek rag avonsya y askoransow meur yn tiwyethek, a vydh devnydhys y'ga gwerthjiow leel erel.

~ An ferylva leel re dhegemeras trelyansow a dhydyow an seythun rag hy thermynyow igeri ha degea ha gwerthjiow erel re erghis arwodhyow igeri ha degea.

~ An bagasow aspioryon ha brownis re restras nebes gwriansow a wra hwarvos yn Kernewek.

Y'n nessa dyllans my a wra derivas a-dro dhe'n hwarvos rag drehevel arhasow yn Bragji Skinners.

**Krowseryow
gans Ray Edwards**

- 5. Skorn (3)
- 6. texts (4)
- 11. Avalow-dor (7)
- 12. Bresel (7)
- 13. Fydh (5)
- 14. Rag vyajya war an dowr (5)
- 15. Ger Norgaghek rag eskis hir rag mos war an ergh (3)
- 16. Ebron yn Sowsnek (3)
- 19. An mis ma (6)
- 22. Dagrewi (4)
- 24. Gweyth (4)
- 25. Kamm (3)
- 26. Moy ogas (3)

a-dreus:

- 3. Batel (3)
- 7. Nyns yw glan (4)
- 8. Trev yn Kernow ogas dhe Aberplymm (4)
- 9. Kans ha kans ha kans (7)
- 10. Pyth (3)
- 12. Tas (3)
- 13. Konter (5)
- 17. Daffar rag toemmhe dowr (6)
- 18. Men bras (6)
- 20. Tewes ryb an mor (5)
- 21. Gwaya a dyller dhe dyller (3)
- 23. Pan yw tewl (3)
- 25. Rag skrifa gensi (7)
- 26. Ura (4)
- 28. Onan a gowethas
- 29. Bronn (3)

war-nans:

- 1. Blas drog (4)
- 2. An Howldrehevel (3)
- 4. Asper (6)

**Gorthybow dhe'n krowseryow
Mis-Kevardhu 2013**

**argemmyn:
Gwerthji Kernewek**

Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammel, PL32 ☎ 01840 211725 (dyghtyer Jerri Jeffries).

Gweres

Govynn a wren piw a skrifas an erthygel a-dro dhe 'Bro Vras' pan esens yn Aberfal – kellys yw genen hanow an skrifer!

argemmyñ:

Radyo an Gernewegva

Radyo an Gernewegva yw towlenn radyo yn Kernowek pub seythun; restrys yw gans Matthew Clarke ha dell leverir yth yw an gwella ilow ha kows y'gan taves kernowek. Y hyllir oslowes orth:

www.radyo.kernewegva.com

Dihares a wren nag eus spas y'n dyllans ma dhe bub erthygel dannvenys.

Y'n misyow a dheu y fydh hwedhel arall a-dhiworth Mary Sutcliffe, erthygel gans Frank Blewett a-dro dhe'n yeth Katalanek, keffrys ha skrifow gans Stephen Gainey, Davyth Cockershell, Margh Trevethan ha moy.

Enor Meur

Yth esa enor bras dhe'n Bardh Meur, Maureen Fuller, pan omguntellas Keuryow Lev Gorow Kernow dhe'n degves prys warn ugens yn Hel Albert Ryel, Loundres, dy'Sadorn an 2a a vis-Du 2013. Hi a veu gelwys dhe esedha y'n 'Gist Ryel' le may klewas 509 lev ow kana yn kolonnek rag Kernow. (skeusenn a-dhiworth gwiasva Gorsedh Kernow le may hwelir lies skeusenn a vri)

Bardh Meur Kernow esedhys y'n 'Gist Ryel', Hel Albert

Kowethas an Yeth Kernewek

An Gannas ISSN 1469 705X yw dyllys pub mis gans **Kowethas an Yeth Kernewek** (Alusen Kovskrifys niver 1065527).

Skrifennyas an Kowethas yw **Tim Hambly**, 12 Stret an Duk, Lannstefan Wartha, Kernow, PL15 8HD ☎ 01566 773716,

skrifennyas@btinternet.com

Blydhen Nowydh Da!

An Gannas 2014

